

Soudní a mimosoudní řešení sporů v obchodněprávních vztazích

Soudní rozhodnutí

Rozhodnutí jako procesní úkon

- Rozhodnutí – jedním z procesních úkonů soudu
 - výrok soudu, který má závazné právní důsledky, stanovené objektivním právem
- **Charakteristické rysy:** a) autoritativnost
b) závaznost
- Soudní rozhodnutí činí různé osoby „jménem soudu“
- Rozhodnutí je projevem vůle soudu → projevení tzv. **teorie projevu vůle**
- Zákon stanoví formu rozhodnutí a obsahové náležitosti

Forma soudního rozhodnutí

- Má význam z hlediska, zda vůbec jde o soudní rozhodnutí, ale i z hlediska, o jaké rozhodnutí jde.
- **Rozlišování mezi:**
 - a) rozsudek (vždy ve věci samé)
 - b) usnesení (nestanoví-li zákon jinak)
 - c) platební rozkaz
 - d) směnečný (šekový) platební rozkaz
- Opatření soudu – není další formou rozhodnutí soudu – je aktivitou soudu k zajištění řádného průběhu procesu

Obsah soudního rozhodnutí

- Nezbytnou a základní součástí rozhodnutí je **výrok**
→ **nesmí nikdy chybět!!**
- Základní členění podle obsahu výroku:
 - A) rozhodnutí meritorní
 - B) rozhodnutí procesní
- **Další obsahové náležitosti:** a) formální náležitosti (označení věci, soudce, datum), b) odůvodnění rozhodnutí, c) poučení o opravných prostředcích

Právní moc rozhodnutí

- Cílem každého řízení je dosáhnout věcného řešení právního konfliktu → dva základní požadavky:
 - a) **konečnost řízení**
 - b) **autoritativnost řešení konfliktu**
- Oba požadavky jsou vyjádřeny v **institutu právní moci**
- Jde o samostatný, zvláštní procesní institut
- Požadavky pro nabytí právní moci - § 159 OSŘ →
 - a) rozhodnutí pravomocná x b) nepravomocná
- **Právní moc = určité vlastnosti rozhodnutí, kterých dodatečně nabyla při splnění stanovených předpokladů**

Právní moc rozhodnutí

- **Právní moc rozhodnutí:**
 - a) formální právní moc – vlastnosti mající vztah k řízení
 - jde o to, že pravomocné rozhodnutí je **rozhodnutím konečným**
 - b) materiální právní moc – vlastnosti, které se týkají předmětu řízení (řešeného právního vztahu)
 - jde jednak o **závaznost pravomocného rozhodnutí** (pozitivní stránka PM) a dále o **nezměnitelnost pravomocného rozhodnutí** (negativní stránka PM)

Konečnost rozhodnutí (formální právní moc)

- Doručený rozsudek, který již není možné napadnout odvoláním, je v právní moci (§ 159 OSŘ)
- S tím jsou spojeny i další účinky právní moci, tj. závaznost a nezměnitelnost rozhodnutí
- ! rozlišovat okamžik nabytí právní moci rozhodnutí soudu prvního stupně a rozhodnutí soudu odvolacího !
- Základním předpokladem je **doručení rozhodnutí** (k doručení může dojít u každého účastníka k jinému dni, rozhodnutí se však stává pravomocným, až došlo k poslednímu doručení, popř. kdy uplynula lhůta všem oprávněným) → **rozhodnutí nabude právní moci jako celek**

Závaznost rozhodnutí (materiální PM, stránka pozitivní)

- Vyjádřena v § 159a OSŘ
- **Závaznost rozhodnutí** = stav, kdy ohledně předmětu, jehož se rozhodnutí týká (objektivní meze závaznosti), a ohledně osob, k nimž se vztahuje (subjektivní meze závaznosti), je třeba se rozhodnutím řídit
- Takové chování je i **vynutitelné**
- Závaznost rozhodnutí nebrání hmotněprávní úpravě vztahů mezi účastníky řízení
- **Důvody rozsudku nenabývají právní moci** (§ 159a odst.1 OSŘ)
- Rozsudek je závazný pouze pro účastníky „**inter partes**“ x rozsudky o osobním stavu působí „**erga omnes**“

Nezměnitelnost rozhodnutí (materiální PM, stránka negativní)

- Vyjádřena v § 159a OSŘ („...věc nemůže být projednána znovu“)
- Předpokladem je **totožnost řízení**, tj. totožnost účastníků, jakož i totožnost předmětu řízení
- Pravomocné rozhodnutí je třeba v rozsahu jeho závaznosti považovat za věc rozsouzenou „**res iudicata**“
- Týká se však jen meritorních rozhodnutí (rozsudků)!
- **Není absolutní** – zákon připouští, aby v některých případech bylo rozhodnutí změněno nebo zrušeno – viz cesta mimořádných opravných prostředků

Vykonatelnost rozhodnutí

- **Vykonatelnost rozhodnutí** – možnost jeho přímé vynutitelnosti prostřednictvím státní moci nebo pod její kontrolou
- Blízko k autoritativnosti rozhodnutí
- Obecná vlastnost rozhodnutí, širší pojem než výkon rozhodnutí (jeden ze způsobů realizace rozhodnutí)

Nabytí vykonatelnosti

- Okamžik, k němuž se rozhodnutí stává vykonatelným
- Nabytí vykonatelnosti neřeší zákon jednotně
- Základní pravidlo - § 161 odst. 1 OSŘ – „**rozsudek je vykonatelný, jakmile uplyne lhůta k plnění**“
- Lhůta k plnění – tzv. „**pariční lhůta**“ zákon stanoví na
 - a) 3 dny od PM rozsudku x b) 15 dnů od PM, jde-li o vyklizení bytu
- Zákonnou pariční lhůtu může soud prodloužit – nemůže ji však zkrátit!
- Soud také může plnění rozložit do splátek – ve výroku
- Rozsudky, které neodsuzují k plnění - § 161 odst. 2 OSŘ – např. statusové rozsudky, rozsudky určovací atd.

Předběžná vykonatelnost

- Představuje výjimku z pravidel o nabytí vykonatelnosti
→ některé rozsudky se stávají vykonatelnými dříve
- Předběžně vykonatelné rozsudky = **rozsudek je vykonatelný, ačkoliv ještě není pravomocný**
- Týká se jen rozsudků na plnění
- Podstata spočívá v tom, že **pariční lhůta k plnění běží již od doručení rozsudku**
- Lhůtu k plnění určí soud - § 160 odst. 4 OSŘ
- Je možná jen v případech v zákoně uvedených – rozlišení: a) obligatorní (§ 162 odst. 1) x b) fakultativní (§ 162 odst. 2)

Odklad vykonatelnosti

- Případy, kdy dalším rozhodnutím soudu lze odložit vykonatelnost, která již nastala anebo o níž již bylo pravomocně rozhodnuto
→ **rozhodnutí je již vykonatelné, ale až do dalšího je nelze vynutit**
- Možnost rozhodnout o odkladu vykonatelnosti až následně je spojována především s projednáním opravných prostředků (a to mimořádných)

Otázky?

